

„Tehnološki napredak i biomedicina u 21. stoljeću“

Akademija medicinskih znanosti Hrvatske (AMZH) i Akademija tehničkih znanosti Hrvatske (HATZ), zajedničkim aktivnostima nastoje u znanstvenoj i stručnoj javnosti pokrenuti svijest o važnosti statusa tih dviju akademija, koje se po ugledu i važnosti u društvu nalaze odmah iza HAZU, a ponose se i brojnim zajedničkim članovima iz redova vrhunskih stručnjaka. AMZH posebno nastoji okupljati stručnjake koji su ostvarili svoje akademske i stručne uspjehe izvan naše zemlje i koji su se dokazali kao znanstvenici u polju biomedicine i zdravstva.

Na godišnjoj skupštini 2013. godine za počasnog člana AMZH izabran je prof. dr. sc. Ivan Đikić, redoviti profesor na Medicinskom fakultetu Sveučilišta Goethe u Frankfurtu i izvanredni profesor na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Profesionalnu karijeru prof. Đikić posvetio je istraživanju raka, a za otkriće mehanizama kojima se stanice ljudskog organizma štite od razvoja karcinoma dobio je niz priznanja i nagrada, među njima i najprestižniju njemačku nagradu „Gottfried Wilhelm Leibniz“ 2013. godine.

Na poziv da sudjeluje na zajedničkoj tribini AMZH i HATZ-a prof. Đikić rado se odazvao te je održao predavanje „Tehnološki napredak i biomedicina u 21. stoljeću“. Tribina je održana 16. svibnja 2014. godine u auli Sveučilišta u Zagrebu, Trg maršala Tita 14. Voditelji i moderatori tribine bili su predsjednica AMZH prof. dr. sc. Jasna Lipozenčić i predsjednik HATZ-a prof. dr. sc. Vladimir Andročec.

Prof. Đikić je uvodno objasnio staničnu strukturu na molekularnoj razini i istaknuo da je svaka osoba jedinstvena jedinka koja funkcionira kao skupina od oko 100 trilijuna stanica (10^{14}). U svakoj stanici postoji gotovo neograničeni broj raznih proteina koji kontroliraju životne procese i osiguravaju zadaće svakoj stanici. Moderna molekularna medi-

Prof. Đikić spomenuo je studiju koja je rađena u suradnji s laboratorijem prof. Janoša Terzića u Splitu, tijekom koje se na iznenađujući način došlo do otkrića gena koji izaziva ranu pojavu tumora u jetri, te buduća istraživanja i očekivanja na tom polju

Voditelji i moderatori tribine održane u auli Sveučilišta u Zagrebu bili su predsjednica AMZH prof. dr. sc. Jasna Lipozenčić i predsjednik HATZ-a prof. dr. sc. Vladimir Andročec

cina dijagnosticira bolesti na temelju pojedinačnih promjena proteina u stanicama pa se danas bolesti liječe ciljano djelujući na te promijenjene proteine (individualni pristup u liječenju). Tu golemu kompleksnost životnih procesa tek djelomično razumijemo. Prof. Đikić govorio je o kompleksnosti tumora, razlozima njihovih promjena i karakteristika, zašto su tumori jedinstveni za svakog pojedinca, kao i o potrebi da ih se liječi na individualni način. Pritom je važan čimbenik vrijeme početka terapije, o čemu značajno ovise ishodi liječenja. Naglasio je da je njegov životni cilj znanjem i istraživanjima rak učiniti kroničnom bolešću. Prof. Đikić je također istaknuo da je naše trenutačno znanje limitirano i važno je ulagati u dodatna istraživanja kako bismo

bili uspješniji u pravovremenoj dijagnozi i terapiji tumora. Spomenuo je studiju koja je rađena u suradnji s laboratorijem prof. Janoša Terzića u Splitu, tijekom koje se na iznenađujući način došlo do otkrića gena koji izaziva ranu pojavu tumora u jetri, te buduća istraživanja i očekivanja na tom polju.

U drugom dijelu predavanja prof. Đikić je govorio o implementaciji znanosti i vlastitim naporima u edukaciji mladih i proširivanju njihovog horizonta znanja. Naglasio je razlike u obrazovnom i znanstvenom sustavu u Njemačkoj i Hrvatskoj te se osvrnuo na društvene prilike u Hrvatskoj koje su, uz puno manju financijsku stimulaciju znanstvenog rada, odgovorne za sadašnje stanje u znanosti. U Njemačkoj stručnjaci donose glavne odluke (Njemačka znanstvena zaklada – DFG), fokus se usmjerava na kvalitetu, osiguravaju se značajna novčana ulaganja i donose dugoročne smjernice. Kada je riječ o odnosu prema znanstvenim istraživanjima, ono što razlikuje Hrvatsku od nekih europskih i svjetskih znanstvenih središta je ulaganje u znanost. Naime, znanost je skupa i u nju treba stalno ulagati velik novac, što zbog objektivnih razloga u Hrvatskoj nije moguće. Također se osvrnuo na utjecaj sredine i poticanje (ili sprječavanje) kreativnosti te istaknuo da je kreativna sredina ona u kojoj se omogućuju sloboda izražavanja, konstruktivne kritike i u kojoj se potiču razlike u mišljenjima – takav ambijent hrani i stvara nova otkrića. Prof. Đikić je zaključio predavanje porukom mladima: „Budite ono što jeste, sigurni u sebe i svoje talente jer granice su jedino u vama... Ali ne zaboravite: bez rada i najveći talenti propadaju.“

U ime dviju akademija prof. Đikiću zahvalili su prof. Lipozenčić i prof. Andročec.

*prof. dr. sc. Melita Valentić-Peruzović
dopredsjednica AMZH*